

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΕΠΙΘΕΤΩΝ ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

I

Τοπικά Τήγου και Κεφαλληνίας.

Τοπικά σπανιότερον, καὶ *ἐθνικά* συνηθέστερον, ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ γραμματικοὶ τὰ ἐξ ὀνομάτων χωρῶν, πόλεων ἢ κωμῶν παραγόμενα ἐπίθετα τῶν κατοίκων, π. χ. Ἀθηναῖος, Ἐθνικά δ' ἐπεγράφετο, ὡς γνωστόν, καὶ τὸ πολῦτιμον ἔργον Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου, τοῦ ὁποίου σφίζεται ἐπιτομή. (Ἐκδοσις Meinekii, Berolini, 1849).

Ἡμεῖς προειμήσαμεν τὸν α' ὄρον, ὡς πλέον εὐληπτον, ἀφ' οὗ τὸ *ἐθνικός* ἀπὸ τοῦ παρελθόντος αἰῶνος εἶναι καθιερωμένον ὡς ἀντίστοιχον τοῦ γαλλικοῦ *national*, οἱ δὲ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας τὸ εἶχαν μεταχειρισθῆ ὡς ἰσοδύναμον τοῦ *εἰδωλολάτρης*. Εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι *τοπικά* συνήθως ἐλέγοντο τὰ ἐπιρρήματα, π. χ. Ἀγνουιτόθεν (Στεφάνου σ. 19, 17), Ἀραφηνόθεν (σ. 110, 2), ἀλλ' ἐπίσης καὶ τὰ τῶν κατοίκων (βλ. σ. 17, 5 καὶ 105 18 «Ἀπόκοπα οὐδετέρως, .. τὸ τοπικὸν Ἀποκοπίτης ἢ Ἀποκοπηνός»). Ὅταν δὲ εἰς τὸ *τοπικὸν* προστεθῆ καὶ ἡ λέξις ἐπίθετον ἢ ἐπίρρημα, οὐδεμία βεβαίως ἀσάφεια δύναται νὰ προκύψῃ.

Περὶ τῶν *τοπικῶν*, ὅσα μεταχειρίζομεθα σήμερον οἱ Ἕλληνες, δὲν κατηρτίσθη μέχρι τοῦδε συστηματικῆ ἐργασία. Δηλαδή πολλοὶ λόγιοι ἔδημοσίευσαν τοιαῦτα καὶ παρατηρήσεις τινὰς περὶ αὐτῶν, ἀλλ' οὐδεμιᾶς ἐλληνικῆς χώρας κατεγράφησαν πάντα τὰ *τοπικά* πλὴν τῆς Νάξου¹.

¹ Περὶ ἐθνικῶν ἔγραψαν:

Γ. Ν. Χατζιδάκις, Μεσαιωνικά καὶ νέα Ἑλληνικά τόμ. Β' (1907) σ. 72 σημ. (περὶ τῆς καταλήξεως - ούσις) καὶ σ. 437 (περὶ τῆς - αἰος).

Κ. Ι. Ἀμαντος ἐν Ἀθηνᾶς τόμ. 23 (1911) σ. 485 (περὶ τῶν ἐν Χίφ καταλήξεων - ίτης - ούσις - ιανός).

Π. Γ. Ζερλέντης ἐν Ἀθηνᾶς τόμ. 28 (1916) σ. 297 (Ναξίον Ἐθνικά).

Ἀνθίμος Α. Παπαδόπουλος ἐν Λεξικογραφικῷ Ἀρχεῖφ τόμ. Ε (1918) σ. 206. (Τοπωνύμια καὶ Ἐθνικά ἐν Πόντῳ).

Ν. Γ. Πολίτης, Λαογραφικὰ Σύμμεκτα τόμ. α' (1920) σ. 146 (περὶ τῆς καταλήξεως ιανός).

Φ. Κουκουλῆς ἐν Λεξικογραφικῷ Ἀρχεῖφ τόμ. ζ' (1923) σ. 266 (περὶ τῆς καταλήξεως - αἰος).

Καὶ ὅμως καὶ ἡ ἐργασία αὕτη εἶναι χρήσιμος ὄχι μόνον εἰς τὰς γραμματικὰς μελέτας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς τοπωνυμικὰς καὶ τὰς ἱστορικὰς. Διότι πρῶτον καταλήξεις τινές, ἀληθῶς ὀλίγισται, κατερχόμεναι ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων, μαρτυροῦν καὶ αὐτὰ τὴν συνέχειαν τῆς παραδόσεως· π. χ. *Ἀθλόνα -νίτης*, *Σμυρναῖος - Σμυρνιός*, (ἡ μεταβολὴ τοῦ -ναῖος εἰς -νιός εἶναι ἀπλῶς φωνητικῆ) *Πραιτώριον - Πρωτώριον* (ἐν Κύπρῳ) *Πραιτωριανός - Πρωτωρκανός*· ἄλλαι δὲ «περιτελλομένων ἐνιαυτῶν» μετεβλήθησαν δις καὶ τρίς, π. χ. *Πάφος - Πάφιος* (καὶ τοῦτο μόνον ἐγίνωσκεν ὁ Στέφανος)· ἔπειτα *Παφηνός* καὶ σήμερον *Παφίτης* καὶ εἰρωικῶς *Πάφιος*· (πρβ. Κουκουλὲν σ. 267) ἄλλαι τέλος, προερχόμεναι ἀπὸ μεσαιωνικῶν κυρίων ὀνομάτων διδάσκουν περὶ τῶν ἑλληνικῶν ἢ φραγκικῶν οἰκογενειῶν, ὅσαι ἐγκατεστάθησαν ὡς κυρίαρχοι τῶν ἡμετέρων.

Ταῦτα συνορῶντες ἀπὸ πολλοῦ, ἐμελετήσαμεν ἐπὶ τόπου, πλὴν τῶν τοπωνυμίων, καὶ τὰ τοπικὰ τριῶν νήσων, κειμένων μακρὰν ἀλλήλων, τῆς Κύπρου, τῆς Τήνου καὶ τῆς Κεφαλληνίας, δημοσιεύομεν δὲ σήμερον τὰ τῶν δύο μικροτέρων, ἐπιφυλασσόμενοι νὰ δημοσιεύσωμεν ἄλλοτε τὰ τῆς Κύπρου, καὶ, ἂν ὁ Θεὸς θέλῃ, καὶ ἄλλων νήσων, μετὰ παρατηρήσεων περὶ πάντων τῶν εἰς ἡμᾶς γνωστῶν.

Τὸ πρῶτον συναγόμενον πόρισμα τῆς ἐρεῦνης εἶναι τοῦτο, ὅτι ἐνῶ πλειστάκις ἐσώθησαν ἀρχαῖα ὀνόματα τῶν τόπων, σπανιώτατα τὰ τοπικὰ διετήρησαν τὰς ἀρχαίας καταλήξεις, ἀνεσχηματίσθησαν δὲ κατὰ τρόπους διαφόρους· οὕτως ἀντὶ ἐνὸς μόνου εἰς -ιος ἀρχαίου τύπου ἡμεῖς λέγομεν τοὺς ἑξῆς: *Κύπρος (Κύπριος) Κυπριώτης, Μύκονος (Μυκόνιος) Μυκονιάτης, Πάρος (Πάριος) Παριανός, Ρόδος (Ρόδιος) Ροδίτης, Σίφνος (Σίφνιος) Σιφνιός, Τήνος - Τήνιος - Δηνιακός*.

Τοιουτοτρόπως λοιπὸν ἄλλαι ἀλλαχοῦ ἐπέδωσαν καταλήξεις. Εἶναι δὲ αὐταὶ εἴτε ἀρχαῖαι, εἴτε μεταγενέστεραι, εἴτε φραγκικαί, εἴτε καὶ τουρκικαί. Ὡς παράδειγμα φέρομεν τὸ *Πύργος*, τοῦ ὁποίου ὡς ἐθνικὸν ἀναφέρει ὁ Στέφανος (σ. 541,6) τὸ *Πυργίτης*· ἀλλ' ἐν Ἡλείᾳ λέγεται *Πυργιώτης*, ἐν Κύπρῳ *Πυρκώτης*, ἐν Τήνῳ συνηθέστερον *Πυργιανός*, ἐν Χίῳ *Πυργί - Πυργούσις* καὶ ἐν Κεφαλληνίᾳ *Πυργισιᾶνος*, προσέλαβε δηλ. τὰς ἐν ἑκάστη νήσῳ συνηθεστέρως καταλήξεις. Ἄλλ' ἐνίοτε καὶ τὸ τοπικὸν τῆς αὐτῆς κώμης δὲν σχηματίζεται ὁμοίως καθ' ὅλην τὴν αὐτὴν χώραν. Π.χ. ἐν τῇ μικρᾷ Τήνῳ ὁ *Πυργιανός* λέγεται καὶ *Πυργιώτης*. Ἐν Κεφαλληνίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ τῶν Ἰονίων νήσων ἐσώθη, καθὼς θὰ ἴδωμεν, καὶ ἡ βενετικὴ κατάληξις -ιᾶνος, ἀλλ' ἐνιαχοῦ σαλεύει καὶ ἐν Μακεδονίᾳ ἐλέγετο *Βιτώλια - λιᾶνος*.

Τέλος ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ καὶ τῇ Θράκῃ ἐλέγετο καὶ ἡ τουρκικὴ κατάληξις -λῆς (-ly) ἄλλοτε γνωστὴ καὶ ἐν τῇ Β. Ἑλλάδι· π.χ. *Βελεστινλῆς*. Οὕτως ἐλέγετο *Ἀιδινλῆς, Σαμψονλῆς, Τραπεζονλῆς, Κάϊσερλῆς, Σπάρταλῆς*, ἀλλὰ πολλαχοῦ ἐλέγοντο καὶ ἑλληνικὰ *Ἀιτάλεια, -λειώτης, Ταρσός, -ώτης*, ἰδίως ἐν τῷ Πόντῳ (βλ. Παπαδόπουλον σ. 207).

Οὗτο κανὼν τοῦ σχηματισμοῦ τῶν τοπικῶν ἐπιθέτων εἶναι ἀδύνατον νὰ τεθῆ. Ὡς παράδειγμα δὲ τῆς ποικιλίας τῶν σχηματισμῶν τούτων καὶ ἐν τῇ αὐτῇ νήσῳ φέρομεν τοπικά τινα τῆς Κύπρου, παραγόμενα ἐκ κωμῶν ἀρσενικοῦ, θηλυκοῦ καὶ οὐδετέρου γένους καὶ ἐνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ.

Ἄθρακός - κιώτης, ἀλλὰ Δωρός - ρίτης καὶ Μαζωτός - ζουδικιανός· Ὑψωνας - νιάτης, ἀλλὰ Κάθικας - Καθικιώτης· Ὀρά - ράτης, ἀλλὰ Δευτερά - ρκάτης· Βάβλα - λίτης, ἀλλὰ Πύλα - λιώτης καὶ Λεμόνα - νιάτης· Ζώδια - Ζωδικιάτης, ἀλλὰ Λάνα - Λανίτης, Λάγεια - γειώτης καὶ Νικόκλεια - ειανός· Κυπεροῦντα - γκιώτης, ἀλλὰ Μακοῦντα - γκιανός· Ἀλέκτορα - ρκάτης, ἀλλὰ Τρόζαινα - νίτης· Πη(γ)ή - Πηώτης, ἀλλὰ Ζωπκὴ (Ζωοπηγὴ) - πκιάτης· Τόχνη - Τοχνήτης, ἀλλὰ Βώνη - νιάτης· Καλαθασὸ - σιώτης, ἀλλὰ Πλατανισσὸ - σίτης καὶ Λεμεσὸ - σιανός· Ποταμιῶν - μίτης, ἀλλὰ Ἀπ(αι)σιοῦ - Ἀφιώτης· Ἀγρωτήριν - ρκάτης, ἀλλὰ Πισσοῦριν - ρκάτης καὶ Τραχῶνιν - νίτης· Λευκόνοικον - κιάτης, ἀλλὰ Μένοικον - κιώτης καὶ Πέρακιον - μίτης· Στρογγυλὸν - λιώτης, ἀλλὰ Πρασκειὸν - σίτης· Φλαμουδὸν - δικιώτης, ἀλλὰ Φτερικουδὸν - δικιάτης· οἱ (αἱ) Πλάτες - Πλατότης, ἀλλὰ Ἀθμες - Δυμιώτης· Γερακὲς - κίτης, ἀλλὰ Ἀμμαδικὲς - δικιώτης· τὰ Μαμώνια - νίτης, ἀλλὰ Βρο(δ)ίσια - σιάτης καὶ Διβάδκια - δικιώτης.

Ἄλλ' οὐχὶ διάφορα ἦσαν τὰ πράγματα κατὰ τοὺς ἐνδόξους χρόνους, δηλαδὴ ἕξ ὁμοίων τύπων παρήγοντο διαφορῶν καταλήξεων τοπικά, πολλάκις δὲ ὁ κάτοικος τῆς αὐτῆς πόλεως ὀνομάζετο διττῶς καὶ τριττῶς· τὴν ποικιλίαν δὲ ταύτην ἐθεώρει ὁ Στέφανος ὡς ἓνα ἐπὶ πλεον λόγον τῆς σπουδῆς τῶν ἐπιθέτων τούτων· «μηδεὶς δὲ (λέγει σ. 1, 7) περιττολογίαν ἠγείσθω τὴν παράθεσιν τῶν ἐθνικῶν, διὰ τὸ ἀνόμοιον. Δέρβη. . τὸ δὲ ἐθνικὸν Δερβήτης καὶ Δερβαῖος, ὡς Σιδήτης καὶ Πυλῆτης. . καὶ Ἄλβη τὸ ἐθνικὸν Ἄλβανός· καὶ Ἄλύβη, τὸ δὲ ἐθνικὸν Ἄλυβαῖος καὶ Ἄλυβεύς. . ἀλλὰ καὶ Ἄλυβες· καὶ Ἄρτάκη Ἄρτακηνός <καὶ> Ἄρτάκιος, οὐκ Ἄρτακαῖος».

Διὰ τὸν αὐτὸν λοιπὸν λόγον ὀφείλομεν καὶ ἡμεῖς νὰ μιμηθῶμεν τὸ παράδειγμα τοῦ Στεφάνου, δηλ. νὰ σωρεύσωμεν πάντα, εἰ δυνατόν, τὰ τοπικά τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν καὶ αὐτῶν τῶν συνοικιῶν, διότι οὐδ' αὐτά, καθὼς θὰ ἴδωμεν, εἶναι «περιττολογία».

Α'. Τοπικὰ Τήνον.

Οὐδὲν ἄπορον ὅτι ἐν τῇ μικρᾷ Τήνῳ ἐλαχίστην εὐρίσκομεν ποικιλίαν καταλήξεων· καὶ πρότερον, ἐπὶ Τουρκοκρατίας (1809), ὅτε ἀνεφέροντο πλὴν τῶν δύο πόλεων (Τήνου καὶ Πύργου) 66 χωρία τῆς νήσου (βλ. Zallony - Μαυρομαρᾶ σ. 35) καὶ νῦν, ὅτε περιορίσθησαν μόνις εἰς 40, τὰ πλεῖστα τοπικά λήγουν εἰς -ιανός, θηλυκὸν -ιανή (πληθ. -ιανές). Ἀναγράφοντες κατωτέρω πάντα τὰ σημερινὰ καὶ τινῶν συνοικιῶν (ὡς εἶναι π.χ. τὸ Καμάρι τῆς Στενῆς, ὁ Κουμνιάδος τῆς Καρναῶς, ὁ Σβιράδος τοῦ Τριποτάμου) παρενείρομεν ἐντὸς παρενθέσεως τὰ ὑπὸ τῶν Τηνίων μὴ προφερόμενα, ὅσάκις δὲν

ῥονίζονται φωνήεντα *ι* καὶ *ου*· τὸ προφερόμενον *ου* ἀντικαθιστᾷ τὸν φθόγγον *ο*, ὅστις ἀκούεται ἀσθενῶς μόνον ἐπὶ τῶν καταλήξεων, τὸ δὲ *ι* τὸ ἄτονον *ε*, ὅπερ ἀκούεται μόνον πρὸ τοῦ *ρ*.

τ' Ἀγάπ(ι) — Ἀγαπιανός	ἡ Μέσ(η) — Μίσσιανός
ἡ Ἄιτουφουλιὰ — Ἄιτουφουλιανός	ὁ Μ(ου)δάδος — Μάδιανός
ὁ Ἀπιργάδος — Ἀπιργαδιανός	ἡ Μολοῦ — Μολιανός
ὁ Ἀρνάδος — Ἀρναδιανός	ὁ Βερδιμάδος — Βερδιμιανός καὶ Βερδιμάρος -ρίτης
ὁ Βλασάδος — Βλασαδιανός	ὁ Βίναρδάδος — Βίναρδιανός
ἡ Βουλάξ(η) — Βουλαξιανός	ὁ Δαραβάδος — Δαραβαδιανός
τὰ Δυὸ χουριὰ — Δουνοχουριανός	ἡ Ἐνάρα — Ἐναριανός
τὸ Καμάρ(ι) — Καμαριανός	ἡ Περάστρα — Περαστιανός
ὁ Κάμπος — Καμπιανός	ἡ Πλατεῖα — Πλατειανός
ὁ Καρκάδος — Καρκαδιανός	ὁ Πύργος — Πργιανός καὶ Πργιώτης
ἡ Καρνὰ — Καρνανός	ὁ Σκαλάδος — Σκαλαδιανός
τὰ Κίλλιὰ — Κίλλιανός	τὸ Σκλαβουχώρ(ι) - Σκλαβουχουριανός
ὁ Κέχρος — Κίχριανός	τὸ Σμαρδάκ(ι)το — Σμαρδακιανός
ὁ Κ(ου)μάρος — Κμαριανός	ὁ Σβιράδος — Σβιραδιανός
ὁ Κουμιάδος — Κουμνιαδιανός	ἡ Στίνη — Στινιανός
ὁ Κτ(ι)κάδος — Κτκαδιανός	ὁ Τρ(ι)πόταμος — Τρ(ι)ποταμιανός
ὁ Κρόκος -Κροκιανός ἢ ἀπ' τὸν Κρόκος	ὁ Τζάδος — Τζαδιανός
ἡ Κώμ(η) — Κουμπιανός	ὁ Φαλαττάδος — Φαλατταδιανός
τὰ Λ(ου)τρὰ — Λτριανός	ὁ Χατζ(ι)ράδος — Χατζραδιανός.
ὁ Μαμμάδος — Μαμμαδιανός	
τὸ Μαρ(ου)λᾶ — Μαρλιανός	

Διαφόρως σχηματίζονται πλὴν τοῦ *Δηνιακός* *Δηνιακιά* μόνον τὰ ἑξῆς:
 τὰ Ἰστέρνια — Ἰστερινώτης -ώτσα Τριαδάρος -ρίτης -ρίτσα καὶ
 Καρδιανή — Καρδανιώτης -ώτσα Καθλικάρος - ἀπ' τὸν Κ.

Περὶ τῆς καταλήξεως -ιανός, ἣτις ἐπικρατεῖ ἀνὰ τὰς Κυκλάδας καὶ τὰς Σποράδας (*Συριανός*, *Ἀμουργιανός*, *Σκυριανός*) ὁ Στέφανος (σ. 16, 12) παρατηρεῖ ὅτι αὕτη προῆλθεν ἐκ τῶν ἐχόντων *ι* ἐν τῇ ρίζῃ, *Ἀσιανός*, *Καρδιανός*, ἔξ ὧν ἔπειτα καὶ «*Ταυριανός* καὶ *Σκορπιανός* καὶ *Ζυγιανός*, ἅπερ ἀπὸ τῶν Σκόρπων καὶ Ταύρων καὶ Ζυγῶν παράγεσθαι δοκοῦσι, δυνάμενα καὶ αὐτὰ ἀπὸ τῶν πρότερον παράγεσθαι τοπικῶν, *Ζυγίων*, *Σκορπίων*, *Ταυρίων*».

Καὶ περὶ τῆς -ιακός (π.χ. *Συμιακός*, *Τηνιακός*, *Τηλιακός*) φρονεῖ ὁ Στέφανος (σ. 16, 15), ὅτι προῆλθεν ἀπὸ τοῦ πρότερον ἐθνικοῦ· «ἀπὸ τῶν ἐθνικῶν ἐθνικά, ὡς τοῦ Ῥοδίου τὸ Ῥοδιακός κτητικὸν καὶ Σαμίου τὸ Σαμιακός», εἶναι δὲ φυσικὸν ὅτι κατὰ τὸ *Τηνιακὸν πλοῖον ἐλέχθη* καὶ *Τηνιακὸς ναύτης*· ὅτι δὲ τὸ τοπικὸν -ιακός ἐνωρὶς ἐλέγετο καὶ περὶ ἀνθρώπων μαρτυρεῖ τὸ *πεδιακός*, δι' οὗ κατὰ τὸν 6^{ον} π. Χ. αἰῶνα ἐκαλοῦντο ἐν Ἀθήναις οἱ ὀλιγαρχικοί.

(Ἀριστοτέλους «Ἀθηναίων πολιτεία, 13). Ὅμοίως ἐλέγετο καὶ τὸ -ικός· ὁ Ἀριστοφάνης (Ἀχαρνέων 180) λέγει «πρεσβυταί τινες Ἀχαρνικοί» ἀντὶ Ἀχαρνεῖς (πρβ. καὶ Στέφανον σ. 151, 12), οὕτω δ' ἐλέχθησαν κατόπιν καὶ Κρητικοὶ οἱ Κρητες, οὓς ὁ Πολύβιος (6, 45-47) λέγει Κρηταιεῖς. Ὁ γράψας τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Ἱππολύτου τοῦ Εὐριπίδου λέγει τὴν Φαίδραν «Κρητικὴν γυναικα».

Ἐπέκτασιν τῆς καταλήξεως παρατηροῦμεν εἰς τὸ Κώμ(η) - Κομ(η)τιανός (ἐκ τοῦ Κωμήτης), συγκοπὴν δὲ εἰς τὸ Σμαρδάκ(ι)το - Σμαρδακιανός. Ὅμοια παραδείγματα θὰ εὕρωμεν περισσότερα ἄλλαχού.

Β'. Τοπικὰ Κεφαλληνίας.

Τὰ τοπικὰ ἐπίθετα τῆς Κεφαλληνίας γίνονται πολὺ πλέον ἄξια μελέτης ἔνεκα τῆς στενωτάτης σχέσεως τῶν πλείστων πρὸς τὰ οἰκογενειακά. Ἡ Κεφαλληνία παρουσιάζει τοῦτο τὸ ἔξαιρετικὸν φαινόμενον, ὅτι τὰ ὀνόματα τῶν δύο τρίτων τῶν σημερινῶν αὐτῆς κωμῶν λήγουν εἰς ἄτα, σφίζοντα τὰ οἰκογενειακά ἐπώνυμα τῶν πρώτων οἰκιστῶν, καθὼς ἐν Παξοῖς πλείστα λήγουν εἰς -άτικα καὶ ἐν Κυθήροις εἰς -άνικα. Ὅθεν διεκρίναμεν τὰ τοπικὰ τῶν εἰς -άτα ληγόντων χωρίων ἀπὸ τῶν λοιπῶν ¹.

Ἄλλὰ καὶ τῶν λοιπῶν χωρίων πολλὰ ὀνόματα εἶναι προφανῶς οἰκογενειακά, τινὰ δὲ λέγονται εἰσέτι κατὰ γενικὴν τοιαῦτα εἶναι τ' Ἀμπελά, τοῦ Βαλεριάνου, τοῦ Διγαλέτου, τοῦ Καπαντρίτη, ὁ Καραβάδος, τοῦ Κολαίτη, τοῦ Κουτροκόη, τοῦ Κρεμμύδη, τοῦ Μαρκόπουλου, τοῦ Ξερόπουλου, τοῦ Πάστρα, τοῦ Πεντόγαλου τοῦ Πετρουλή, τοῦ Σπαθῆ, τὸ Στάβερι τὸ Φισκάρδο, τοῦ Χαράκιη. Τινῶν τούτων δὲν ἐκόπησαν οὐδ' ἐπίθετα τοπικά, ἀλλ' ὁ κάτοικος λέγεται ἁπλῶς ὄχ τοῦ Κουτροκόη, ὄχ τοῦ Ξερόπουλου, δηλ. διὰ τῆς ὄχ (ἦτοι τῆς ἐκ) ἢ διὰ τῆς ἀπό.

Ἄλλ' ὁ σχηματισμὸς τῶν τοπικῶν ἐπιθέτων δὲν εἶναι πανταχοῦ ὁμοῖος. Τῶν εἰς -άτα πολλὰ συμπίπτουν πρὸς τὰ οἰκογενειακά, διότι σφίζονται καὶ αἱ οἰκογένειαι π.χ. Ἀννιᾶτα - Ἀννίος, Βλαχᾶτα - Βλάχος, Προκοπᾶτα - Προκόπις· τινὲς ὅμως οἰκογένειαι δὲν ἐτήρησαν τὸ ἀρχικὸν ὄνομα, ἀλλὰ προσέλαβαν καὶ τὴν κατάληξιν -ᾶτος, π.χ. Δρακᾶτα - Δρακᾶτος καὶ Θωμᾶτα - Θωμᾶτος, ἐνῶ πληθυντικῶς λέγονται Θωμᾶιοι. Εἰς τὴν κώμην (τὰ) Δομᾶτα διακρίνονται οἱ φέροντες τὸ ἐπώνυμον Δόμος Δομᾶιοι ἀπὸ τῶν Δομάδων, τῶν φερόντων ἄλλο ἐπώνυμον κατοίκων· καὶ εἰς τὰ Σαρλᾶτα οἱ Σαρλαῖοι (ὁ οἶκος τῶν Σάρλων)

¹ Περὶ τούτων ὁ Ἄ. Μηλιαράκης (Γεωγραφία πολιτικὴ... τοῦ νομοῦ Κεφαλληνίας, Ἀθήνησι 1890 σ. 94) λέγει τὰ ἑξῆς: «Ὁ ἰδιάζων λεκτικὸς σχηματισμὸς τοῦ ἡμίσεος καὶ πλέον ἀριθμοῦ τῶν 226 χωρίων εἰς ἄτα ὑποθέτομεν ὅτι ἔχει ἰταλικὴν τὴν καταγωγὴν κατὰ τὸ Basilicata, Capitanata». Περὶ τῆς καταλήξεως -άτα θὰ γράψωμεν ἄλλοτε.

ἀπὸ τῶν *Σαρλάδων*, τῶν λοιπῶν, καὶ εἰς τὰ *Σβορωνᾶτα* οἱ *Σβορωνᾶται* ἀπὸ τῶν *Σβορωνάδων* κτλ. Τέλος ἄλλα σχηματίζουν τοπικὰ καὶ κατὰ τὸν ἑνικὸν διάφορα τῶν οἰκογενειῶν. Π.χ. Ἐπιθέματα Ἐπιθέματος ἐπώνυμον καὶ Ἐπιθεταῖος ὁ κάτοικος. Ὅθεν διακρίνομεν, ἰδίως τοὺς πληθυντικούς, διὰ τοῦ οἴκ. (οἰκογενειακὸν) ἀπὸ τοῦ κατ. (τῶν λοιπῶν κατοίκων).

Καὶ τὰ θηλυκὰ τῶν τοιούτων τοπικῶν ἅμα καὶ οἰκογενειακῶν σχηματίζονται διαφοροτρόπως, ποικίλλοντα ἰδίως κατὰ τὸν πληθυντικόν εἶναι δηλ. εἴτε ἀπλῶς συζυγικά εἰς -αῖνα π.χ. Ἐπιθεματα Ἐπιθεμαῖς - ἕπεινα, Δρακοπουλλάτα Δρακοπούλλος - πουλλάῖνα εἴτε ὑποκοριστικά εἰς -οῦ περιλαμβάνοντα συζύγους καὶ κόρας, π.χ. Καλλιγᾶτα Καλλιγᾶς-γοῦ, Σιμοτᾶτα Σιμοτᾶς-τοῦ τούτων ἐνίοτε ὁ πληθυντικὸς λήγει κατὰ συμφυρμὸν εἰς -οῦδισσες ἢ οῦδαινες π.χ. Μαγουλάτα Μαγουλᾶς - λοῦ - οῦδισσες, Μουσαῖτα Μουσῆς (Μωυσῆς) - σοῦ - οῦδισσες Δαυγᾶτα Δαυγῆς (Δαυίδ), Δαύγαινα - γοῦδισσες καὶ Δαυγούδαινες Κοιναδαῖτα Κοιναδαῖς - ἀραῖνα - νες καὶ - ροῦδισσες καὶ κατ' ἄλλον συμφυρμὸν Ζερβὸς - αῖνα, - νες καὶ - αἰνούδισσες κατόπιν δὲ καὶ ἑνικός. Καλᾶτα Καλᾶς - λούδισσα Δομαῖτα Δόμος - μούδισσα. Προκειμένου δὲ περὶ κορῶν, ὑπάρχει καὶ ἡ - πουλλά, ὅπως καὶ ἐν Νάξῳ (βλ. Ζερλέντη σ. 306) οὕτω λέγεται Δογαράτα Δογαράς - ροῦ καὶ - ροπούλλα, Μαθαῖτα Μαθίος - θιοῦ (ἢ γυναικα) καὶ - οπούλλα (ἢ κόρη) Δοριζᾶτα Δόριζας - ζοπούλλα. «Ἐρχονται τρεῖς Δοριζοπούλλες» σημαίνει κόραι τῆς κόμης τῶν Δοριζάτων. Τοσαῦτα περὶ τῶν ἰδιαζόντων τούτων ἐπιθέτων τῆς νήσου.

Ἄλλὰ πλήρης ἀναγραφή τῶν ἐκ τῶν εἰς -ᾶτα τοπικῶν ἐπιθέτων εἶναι σχεδὸν ἀδύνατος, διότι τινὰ τούτων εἶναι συνοικίαι, καὶ τοῦλάχιστον οἱ ἀπώτεροι ἀγνοοῦτες τὰς οἰκογενείας, λέγουν ὅχ τὰ ἢ ἀπὸ τὰ, τοῦτο δὲ εἶναι σύνθετος ἰδίως μεταξὺ τῆς νεωτέρας γενεᾶς. Παραλείπομεν λοιπὸν τοιαῦτα.

Καθαρῶς δὲ τοπικαὶ καταλήξεις εὐχρηστοὶ εἶναι αἱ ἀρχαῖαι -ιάτης (π.χ. Ἀγκῶνας Ἀγκωνιάτης) - ίτης (π.χ. Κοριᾶνα Κοριανίτης) - ώτης (π.χ. Βληχώτης) ἢ -ιώτης (π.χ. Ρίζα Ριζιώτης) ἔχουσαι θηλυκὸν εἰς -ισσα καὶ ἢ -ηρός (π.χ. Διβαθὸ Διβαθηρός) ἔχουσαι θηλυκὸν εἰς -νιά, δηλαδὴ -ναία. Τέλος ἡ ἰταλικὴ -ιαῖνος, (Πεσσαῖδα Πεσσαδιᾶνος) ἐπεκτεινομένη καὶ εἰς -ισαῖνος, (π.χ. Σκάλα Σκαλισαῖνος) μετὰ θηλυκῶν εἰς -ιάνα.

Καὶ περὶ μὲν τῶν Ἑλληνικῶν θὰ διαλάβωμεν πραγματευόμενοι περὶ τῶν τοπικῶν ἐπιθέτων τῆς Κύπρου, περὶ δὲ τῆς ἰταλικῆς -ιαῖνος παρατηροῦμεν ὅτι πρότυπον αὐτῆς ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς χώραις ἦτο τὸ Βενεταῖος. Ἡ δ' ἐπέκτασις αὐτῆς εἰς -ισαῖνος ἔγινεν, ὡς συνέβη καὶ ἐπὶ ἄλλων καταλήξεων, δηλαδὴ κατὰ τὸ πρότυπον ἄλλων τοπικῶν ἐχόντων τὸ ισ ἐν τῇ ῥίζῃ π.χ. Ἐρισσο - (Ἐ)ρισσιᾶνος.

Καταλέγομεν ἤδη τὰς κόμας καὶ τὰ τοπικά.

Κατὰ τὴν διαίρεσιν τοῦ Μηλιαράκη ἡ νῆσος διαιρεῖται εἰς 21 περιοχάς.

τὰς ἐξῆς, παρενείρομεν δ' εἰς ἕκαστον ὄνομα βραχυγραφίαν τῆς οἰκείας περιοχῆς.

Ἀθήρας (Ἀθ.), Ἀνωῆ (Ἀν.), Ἀργοστόλι (Ἀρ.), Εἰκοσιμία (Εἰ.), Ἐλιὸς (Ἐλ.), Ἐρισσος (Ἐρ.), Θηγιὰ (Θν), Κατωῆ (Κγ.), Κορωνοὶ (Κν.), Κρανιά (Κρ.), Λιθαθὼ (Λθ.), Μαλὰ (Μλ.), Μεσοχώρια (Μσ.), Μπάλταις (Μπ.), Ποταμιὰνα (Πτ.), Πύλαρο (Πλ.), Πυργὶ (Πρ.), (Ἀ)ρακλί (Ρκ.), Σάμη (Σμ.), Σκάλα (Σκ.), Ταλαμῆς (Τλ.).

α'. Τοπικὰ χωρίων, ληγόντων εἰς -ᾶτα

Ἀλειδιναῖτα (Πτ.), Ἀλειδίνης καὶ Λειδίνης καὶ Δειλίνης-ίνανα (Μηλιαρ. 62). Ἀλευροῖτα (Σμ.) κάτ. Ἀλευρᾶς - ἄδες. Ἀννιναῖτα (Πτ.), οἰκ. Ἀννινος - ναῖοι, Ἀδριολᾶτα (Ρα.), ὄχ. τ' Ἀ. Ἀδριτσᾶτα (Πλ.), οἰκ. Ἀδρίτσος - ἴτσαίνα. κάτ. Ἀδριτσιᾶνος - ἄνα - ανοπούλλα καὶ Ἀδριτσιώτης - ὠτίσσα. Ἀδνπᾶτα (Πλ.) οἰκ. Ἀδύπας - ὕπαινα. Ἀστεροῖτα (Θν.), οἰκ. Ἀστέρης - ἔραινα.

Βαρτσαμᾶτα (Μλ.), Βάρτσασμος - μάδες - τσάμαινα. Βασιλοπουλλᾶτα (Πλ.) Βασιλόπουλλος - οὐλλαινα. Βλαχᾶτα (Εἰ.), Βλάχος - χοὶ καὶ χάδες, Βλάχαινα. Βλαχουλᾶτα (Ρη), - χούλης - λάδες - χούλαινα, - νες καὶ χούδισες. Βληχᾶτα (Σμ.) Βληχώτης - ὠταίνα.

Γεομεναῖτα (Ἐρ.), Γεομενης, οἰκ. - νῆδες, κατ. - νᾶδες θηλ. - νιώτιστα. Γραιγουσᾶτα (συννοκία Ἀν.), Γραιγούσης - οὐσαινα. Γριζᾶτα (Σμ.) οἰκ. Γρέζης - ἔζαινα, κάτ. Γριζιώτης - ὠτίσσα.

Δαμουλιανᾶτα (Ἀν), Δαμουλιᾶνος - ἄναινα. Δανγαῖτα (Πτ), Δανῆς (Δανιδ) - γάδες - Δαύγαινα - νες καὶ γούδισες. Δαφναῖτα (συννοκία, Ρη) ὄχ τὰ Δ. Δελλαπορᾶτα (Ἀν.) οἰκ. Δελλαπόρτας - ὄρταινα - ταῖκο. Δεμυνοσαδᾶτα (Τλ.), Δεμυνοσαδός - ἄδαινα - δαῖκο. Δεδρινᾶτα (Πλ.), Δεδρινός - νάδες - νιά. Δημυσιανᾶτα (Ρη), Δημυσιᾶνος. Δεβαροῖτα (Πλ.), Διβάρης οἰκ. - ἄρηδες, κάτ. - ράδες - θάραινα. Δεφαναροῖτα (Ἐρ.) Δεφανάρης - ἄρηδες - ἄραινα. Δρακᾶτα (Πλ.) οἰκ. Δρακᾶτος - ἄταινα. Δρακοπουλλᾶτα (Πλ.) Δρακόπουλλος - οὐλλαινα - λιώτιστα.

Ζερβᾶτα (Σμ.), οἰκ. Ζερβός Ζέρβαινα - νες καὶ - νοῦδισες. Ζόλα (Θν.) ὄχ τὰ Ζ. ἢ Ζολιάτης.

Θωμᾶτα (Πλ.) Θωμᾶτος - ματοπούλλα, πληθ. Θωμαῖοι (πρὸς Μηλιαρ. 51).

Καλᾶτα (Ἀν), Καλᾶς - Καλούδισσα. Καλλιγᾶτα (Λθ), Καλλιγᾶς - γοῦ. Καμναροῖτα (Κγ.), Καμνάρης - ἄραινα. Καβανᾶτα (Κγ.), Καβανᾶς. Καβιτοῖτα (Ρκ.), Καβίτης - ἴτσαίνα. Καραδινᾶτα (Λθ.), Καραδινός - νάδες - νιά - νιές καὶ - νοῦδισες. Καρδακᾶτα (Θν.). Καρδάκης - κάδες - δάκαινα. Καρουσᾶτα (Πλ.), οἰκ. Καροῦσος - σάδες - ρούσαινα. Καταποδᾶτα (Σμ.), Καταπόδης (οἰκ. Λευκάδος). Καταρέλλᾶτα (Ἀν.), Καταρέλλος - ἔλλαινα. Καφαλᾶτα (Ἐρ.), Καφάλης - ἄλαινα. Κοκκολᾶτα (Ἐρ.), οἰκ. Κοκκόλης - ὀληδες, κάτ. - λάδες - κόλαινα, Κοκκολᾶτα (Κρ.), Κοκκόλης - κόλαινα. Κομιτᾶτα (Ἐρ.), Κόμιτας - μίταινα.

Κομποθεκράτα (Λβ.), Κομποθέκρας (ἢ ἐκλας) - ἐκραινα. Κονιδαράτα (*Ερ.), Κονιδάρις - αἶνα - ρούδισες. Κοιτογουράτα (Θν.), Κοιτογούρης - ούραινα. Κουβαλάτα (*Αν.), Κουβαλιᾶς - λιάδες - βάλαἶνα καὶ - λιῶσα. Κουλουράτα (Σμ.), Κουλούρης - ράδες - λούραινα. Κουντουράτα (Λβ.), Κουντούρης - ούρηδες, κάτ. - ράδες - ούραινα - ραῖκο. Κουρκουμελάτα (Λβ.), Κουρκουμέλης - λάδες - ἐλαἶνα καὶ - λούδισσα. Κουρουκλάτα (Πτ.), Κουρούκλης - λάδες - ρούκλαινα.

Λαταβινάτα (Σμ.), Λαταβίνος - ίναινα - ιναιλοπούλλα. Λεκατσάτα (Πλ.), οἶκ. Λεκατσᾶς - κάτσιαινα. Λογαράτα (Πλ.), Λογαρᾶς - ἄδες - αρῶ - ρούδισες - ροπούλλα. Λουκάτα (Πλ.) οἶκ. καὶ κάτ. Λούκας - κάδες - κοῦ - οὔδες. Λουκεράτα (*Αν.), Λουκέρης - ἐραινα. Λουπάτα οἶκ. Λούπος. Λουρδάτα (Εἰ.), Λουρδᾶς - ἄδες - ρδοῦ - δούδισες.

Μαγουλάτα (Λβ.), Μαγουλᾶς - λοῦ - λούδισες. Μαζαρακάτα (Λβ.), Μαζαράκης (2 - 3 οἰκίαι). Μαθάτα (Ληξούρι), Μαθιὸς - Μαθιοῦ - θιοῦδισες - θιοπούλλα. Ματζαβινάτα (Κγ.), Ματζαβίνος - βίλαινα. Μαδουκάτα (Κγ.), Μάδουκας - ούκαινα. Μαρκαδωνάτα (*Ερ.), Μαρκαδώνης, οἶκ. - δώνηδες, κάτ. - δωνάδες, θηλ. - δώναἶνα. Ματαραγάτα (Πρ), Ματαράγας - γαινα. Ματσουκάτα (*Ερ.), Ματσούκης - ούκηδες οἶ κατ. - κάδες - ούκαινα. Μαυρικᾶτα (Ρκ.), οἶκ. Μαυρίκις. Μενεγάτα (Λβ.), Μενάγιας καὶ Μένεγος - γάδες. Μεταξάτα (Λβ.), Μεταξᾶς - ἄδες - ξοῦ - ξοῦδισες. Μινεῖτα (συννοικία Ἐπανωχωριοῦ Μλ.), οἶκ. Μινέτης. Μιτακάτα (Τλ.) Μιτάκης - άκαινα. Μιχαλιτσάτα (Μσ.), Μιχαλίτης - ίσαινα. Μορφεῖτα (Ληξούρι), Μορφέτας - τάδες - φέταινα. Μονοπολάτα (*Αν.), Μονόπολις - πόλαινα. Μοντεσανῖτα (Τλ.) οἶκ. καὶ κάτ. Μοντεσάντος. Μουζακάτα (Σμ.), οἶκ. Μουζάκης - άκαινα. Μουσᾶτα (Εἰ.), Μουσης - σάδες - σοῦ - σοῦδισες. Βονικᾶτα (*Ερ), Βονίκας - καῖοι, - νίκαινα. Βεκατωράτα (Πλ.), Βεκατῶρος - ώραἶνα - ραινοπούλλα. [τὸ Β ἀναγνωστέον ὡς λατινικόν].

Δομάτα (Λβ.), Δόμος κάτ. - μάδες - μούδισσα - μαῖκο. Δοριζάτα (Λβ.), Δόριζας - ζάδες - ρίζαινα - ζοπούλλα (κόρη) - ζαῖκο.

Παρισάτα (*Αν.), οἶκ. Παρίσης - ίσαινα. Πετρικάτα (Θν.), Πετρικὸς - ρίκαινα. Περατάτα (Λβ.), Περάτης - άταινα. Πολυκαλάτα (συννοικ. Λξ.), Πολυκαλᾶς. Πολυμεράτα (Τλ.) Πολυμέρης - μέραινα. Ποριαράτα (Εἰ.), Ποριάρις - ἄριδες - άραινα - νες ἢ - ρούδισες. Ποταμανάτα (Πλ.) Ποταμιᾶνος - άναινα. Προκοπάτα (Πλ.) Προκόπις (πρβ. Μηλιαρ. 62). Πονλάτα (Σμ.), οἶκ. Ποῦλος - Πούλαινα - νες.

Ῥαζάτα (Πτ.) Ῥαζῆς - ζάδες, Ῥάζαινα - νες - ζαῖκο. Ῥαφτοπουλάτα (Πλ.), Ῥαφτόπουλος - ούλαινα.

Σαρλάτα (Λβ.), Σάρλος κάτ. - λάδες. Σάρλαινα - νες καὶ - λούδισες (κόραι). Σβορωνάτα (Λβ.), Σβορῶνος οἶκ. - ναῖοι, κάτ. - νάδες - ρώναινα - ναῖκος. Σιμοτάτα (Εἰ.), Σιμοτᾶς - ἄδες - τοῦ - τοῦδισες - τοπούλλα. Σολωμάτα (Ρκ.), οἶκ. Σολωμός. Στελιᾶτα (Ληξούρι) Στελιώτης.

Ταρκασῶτα (Πλ.), Ταρκάσης - άσaina. Τζαμαρελλᾶτα, Τζαμαρέλλος οἰκ. -λαῖοι κατ. -λάδες -ροέλλαῖνα. Τζανᾶτα (Ρκ.), οἰκ. Τζανῆς -νάδες. Τουλιᾶτα (ῚΕρ.), οἰκ. Τούλιος, κάτ. -Τουλιᾶτος -άταινα. Τραυλιᾶτα (Λβ.), Τραυλός κάτ. -λιᾶδες, Τραυλοῦ -λουδισσες. Τρουγιανᾶτα (Τλ), Τρουγιᾶνος -νάδες -γιάνaina. Τσελεν-τάτα (ῚΕρ.), οἰκ. Τσελέντης -λέντηδες. κάτ. -λεντιᾶδες, θηλ. -λένταινα. Τυπαλδᾶτα (Τλ.) Τυπάλδος.

Φαβατᾶτα (Κγ'), Φαβατᾶς -βάταινα. Φαρακλᾶτα (Πτ.), Φαρακλός (προβ. Μηλιαρ. 62) -ράκλαινα -νες καὶ -λουδισσες. Φερεδινᾶτα (Πλ.), Φερεδῖνος -ίναῖνα. Φουκᾶτα (Λβ.), Φουκᾶς -άδες, Φούκαινα -κούδισσες. Φραγᾶτα (Μλ), οἰκ. Φραγᾶτος, κάτ. -άτης πληθ. -γάδες.

Χαλιωτᾶτα (Σμ.), οἰκ. Χαλιώτης -ώταινα. Χανδᾶτα (Κγ.) κάτ. Χαν-δάδες. Χανριᾶτα (Κγ.) κάτ. Χανριᾶδες. Χερμᾶτα (Κρ.), Χέρμης -μάδες, Χέρμαινα -νες ἢ μούδισσες. Χιονᾶτα (ῚΕλ.), Χιόνης -όνaina καὶ -ονοῦ -ούδισσες.

β. Τὰ τῶν λοιπῶν χωρίων.

ῚΑγιά Θεέκλη κάτ. ἀπ τὴν ῚΑγιά Θεέκλη. ῚΑγιά Θημιᾶ (Ἐδφημία, Τλ.) ἀπὸ τὴν ῚΑγιά Θημιᾶ. (δ) ῚΑγῶνας (Θν.), ῚΑγωνιάτης -άτισσα. ῚΑθήρας (Θν.), ῚΑθεριᾶνος -άνα καὶ -άναῖνα. ῚΑβελᾶ (Πρόννοι), ὄχ τοῦ ῚΑβελᾶ ἢ ῚΑβελιώτης. ῚΑπανω-χώρι (Μλ), ῚΑπανωχωρίτης -ίτισσα. Τὸ ῚΑράκλι (περιοχὴ 4 κωμῶν. Μηλιαρ. 43) ῚΑρακλῆσιᾶνος. ῚΑργῖνια (τὰ ῚΕλ.), ῚΑργινιώτης -ώτισσα. ῚΑργοστόλι -λιώτης. ῚΑσσο (ῚΕρ.) ῚΑσσιώτης. (στοὺς) ῚΑτσουνπάδες (ῚΕλ.), ῚΑτσουνπαδιώτης -ώτισσα καὶ -παδιανός. Στ' ῚΑφραγᾶ συνήθως ὄχ τ' ῚΑφραγᾶ.

(τοῦ) Βαλεριᾶνου (ῚΕλ.), Βαλεριᾶνος -άνα καὶ -ιάνaina. (ἡ) Βάλτα (Μηλιαρ. 39 Μπάλτα ἢ Μπάλταις, ἄλβανικόν) Βαλτσιᾶνος. Βαρὸν (ῚΕρ.), Βαρωνώτης -ώτισσα. (τοῦ) Βιγλῆ, Βιγλῆς -ῆδες -γλήτισσα. Βουνῖ (Κγ.), Βουνησιᾶνος -άναῖνα -νοπούλλα.

τὸ Διγαλέτο (Πρ.), ἀπὸ τὸ Διγαλέτο.

ῚΕλιός (περιοχὴ) Λετσιᾶνος.

τὰ Ζόλα (Θν.), ῚΑζολιάτης -άτισσα -άτικο.

(τὰ) Θεράμονα (ῚΕλ.) ὄχ τὰ Θ. (ἡ) Θημιᾶ (περιοχὴ), Θημιᾶτης -άτισσα καὶ -άταινα.

(τὸ) Καπαδρίη (Ρκ.), Καπαδρίτης -ίταινα. (δ) Καραβάδος (Λβ.), Καρα-βισιᾶνος -άνα -νοπούλλα. Κάστρο (Λβ.), Καστηρηνός -νιά. Κατάρροαχο (Πρ.) ἀπὸ τὸ Κ. Κατελιός (ῚΕλ.) Κατελισιᾶνος. Κεραμιές (Λβ.), Κεραμισιᾶνος -άνα. (τὰ) Κλείσματα (Λβ.), Κλειματισιᾶνος (ἄνευ σ) -άνα. (δ) Κοθριᾶς (ῚΕρ.), Κοθριώτης -ώτισσα καὶ Κοθριανός -νοῦ. (τοῦ) Κολαῖτη (ῚΕλ.), Κολαῖτης -ίταινα -τοπούλλα. (τὰ) Κοριᾶνα (Λβ.), Κοριανίτης -ίτισσα -ίτικο. οἱ Κοριανοὶ (ῚΕλ.),

Κορωνισιᾶνος - ἄνα - ἄνικο. (τοῦ) Κουτροκόη (Σκ.), ὄχ τοῦ Κ (καὶ οἶκ. ὁ Κουτροκόης). Κρεμμύδι (Μπ.), οἶκ. Κρεμμύδης, κάτ. Κρεμμυδιώτης - ὠταινα.

Λακήθρα (Δβ.), Λακηθρηγὸς - νιά - νῆς - νοπούλλα. Λιβαθῶ (τοῦ) Λιβαθοῦς καὶ - θῶς) Λιβαθηνός.

(τὰ) Μακροιώτικα (Πλ.) οἶκ. Μακρὸς - Μάκραινα κάτ. Μακροιώτης - ὠτισσα. (τὰ) Μαλὰ (περιοχὴ) Μαλισιᾶνος. (τοῦ) Μαρκόπουλλον (Ἐλ.), ὄχ τοῦ Μ. (τὰ) Μεσοβούνια (Ἐρ.), Μεσοβουნიώτης - ὠτισσα, (οἱ) Μηγιές (Δβ.), Μηρισιᾶνος - ἄνα.

(τὸ) Νύφι (Θν.), Νυφιώτης.

τοῦ Ξενόπουλου (Ρκ.), ὄχ τοῦ Ξ. ἢ Ξενόπουλος.

(τοῦ) Πάστρα (Μπ.), ὄχ τοῦ Π. (τοῦ) Πεδόγαλου (Κν.), ὄχ τοῦ Π. (καὶ οἰκογ. Πεδόγαλος). (ἡ) Πεσοάδα (Δβ.), Πεσοαδιᾶνος - ιάνα - ιάνικος (δρόμος). Πετρουλῆ (μικρὸς συνοικισμὸς παρὰ τὸ Κρεμμύδι) ὄχ τοῦ Π., (οἱ) Πλατιεῖς (ἔλ.), Πλατισιᾶνος - ἄνα. (ἡ) Πύλαρο (Πλ.), Πλαρηγὸς - νιά. Πυργί (Πρ.), Πυργισιᾶνος - ἄνα (Μηλιαρ. 46 - γιώτης).

(ἡ) Ῥίζα (Θν.), Ῥιζιώτης - ὠτισσα. Ῥίφι (Ἀν.), Ριφιώτης ἢ Ρουφιώτης - ὠτισσα - τοπούλλα.

ἡ Σάμο (Σμ.), Σαμικὸς - κιὰ - κές. Σκάλα (Σκ.), Σκαλισιᾶνος. Σουλάροι (Κγ.) Σουλαριώτης - ὠτισσα. (τοῦ) Σπαθῆ (Σκ.), ὄχ τοῦ Σπαθῆ. (τὰ) Σπαρτιά (Δβ.), Σπαρηγὸς - νιά - ναϊκός (δρόμος). (τὰ) Σπήλια (Κρ.), Σπηλिसιᾶνος - ἄνα - ἄνικος. τὸ Στάβερι (Πρ.), ὄχ τὸ Στάβερι, οἶκ. Στάβερις (Μηλιαρ. 124).

τὰ Φάρσα (Πτ.), Φαρσηγὸς - νιά - ναϊκός. τὸ Φισκάδρο ἢ Πισκάροδο (Ἐρ.), Φισκαδριώτης - ὠτισσα.

ἡ Χαλικερῆ (Ληξούρι), Χαλικεριώτης, Χαμώλακκος (Πλ.) ὄχ τὸ Χ., τὸ Χαράχιη (συνοικία τοῦ Στάβερι Πρ.), ὄχ τὸ Χ., οἶκ. Χαράχτης - ἄκταινα.

Ψυλληθριᾶς (Ἐρ.) ὄχ τὸ Ψ.

ΣΙΜΟΣ ΜΕΝΑΡΔΟΣ